

ELLLENGUATGE

Obrir-lo

El verb *obrir* és, essencialment, un verb transitiu. Com tants d'altres verbs transitius, admet, és clar, en alguns casos, d'ésser usat amb valor absolut: *Ara obro, Aneu a obrir, Aquesta clau no obre*. Generalment, però, s'usa amb un complement directe —qualsevol que sigui el significat específic que se li atribueixi—, al qual, ben sovint, s'afegeix un complement indirecte o datiu. Permet, així, d'usar-lo com a exemple per a les típiques frases o construccions en què intervenen els dos principals complements d'objecte, el directe i l'indirecte: *Va obrir la porta als visitants, Han obert el museu al públic*. En una construcció com *Li vaig obrir el cap*, el pronom que fa de complement indirecte o datiu, *li*, té un cert valor possessiu.

Significant "treure o moure (allò que interceptava l'entrada o la sortida)", és a dir, quan duu normalment, la immensa major part de vegades, el substantiu *porta* com a complement directe, el verb *obrir* es pot construir també amb aquest complement designant una persona. Ni el Diccionari Fabra ni el de l'Enciclopèdia no semblen preveure aquest cas, però ens sembla fora de dubte que

frases com *No em van voler obrir, Qui t'ha obert?* o *Encara espero que m'obrin*, són usualíssimes i irreprotxables, i que el pronom feble representa en totes elles el complement directe. Aquest exemple és de Narcís Oller: *Qui ha obert el senyor? (Pilar Prim)*.

Hi ha qui no deixa de sentir repugnància davant aquestes construccions amb el verb *obrir*, que duen un sol complement, de designació personal i, especialment, representat per un grup nominal (un nom comú o propi), com si, per exemple, *Van obrir la Mercè* hagués de significar necessàriament que la van operar o que li van fer l'autòpsia. Però *Van obrir la Mercè* pot també significar perfectament *Van obrir la porta a la Mercè* i en cap cas no s'ha de pretendre indicar que aquella oració té aquest significat i no el que es relaciona amb una operació quirúrgica, utilitzant, com algú fa, el recurs d'introduir el complement directe amb la preposició *a*. El resultat obtingut amb aquest recurs, "Vam obrir a la Mercè", no és sinó un calc sintàctic del castellà, i és ben evident que sense la seva influència aquest recurs ja no s'hauria utilitzat. Que cal dir sempre, incloent-hi quan es tracta d'obrir la porta, *Vam obrir la Mercè*, o *Obriu el senyor Pi*, ho demostren les pronominalitzacions *La vam obrir, Obriu-lo, Aneu-lo a obrir*, etc.